

Ta'lim mazmuni

Malika Alijon qizi Ahmedova

Dilura Nabijonova

Xusnora Abbosxonova

Ilmiy maslahatchi: M.M.Mirzakarimova

Andijon davlat chet tillari instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim mazmuni mohiyati, uning shakllantirish usullari va ta'limga ta'siri haqida ma'lumotlar beriladi va muhokama qilinadi. Shuningdek, maqolada ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari ham yoritiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim mazmuni, didaktik, o'quv dasturi, nutq ko'rinishlari, o'quv topshiriqlari, hajm

Educational content

Malika Alijon kizi Ahmedova

Dilura Nabijonova

Khusnora Abboshonova

Scientific advisor M.M.Mirzakarimova

Andijan State Institute of Foreign Languages

Abstract: This article provides information and discusses the essence of educational content, methods of its formation and impact on education. The article also covers ways to improve educational effectiveness.

Keywords: educational content, didactics, curriculum, speech forms, educational tasks, volume

Maktab, universitet umuman olganda har bir muassasada o'quvchilarning ta'lim olishini o'rni juda beqiyos. Albatta, bu ta'lim tarbiyaning o'quvchilarga o'rgatishda ustozlarning o'rni beqiyos. [1] Jahonda bo'lmasa muallim agar, hayot ham bo'lmasdi go'zal, bu qadar.

Ta'lim mazmuni deganda o'quvchilarni egallashi kerak bo'lgan bilim, ko'nikma va kompetensiyalarning aniq belgilanib qo'yilgan hajmi va ko'lami tushuniladi.

- Bilim → yangi o'rganilgan biror bir narsa
- Ko'nikma → turli xil mashqlar orqali mustahkamlanib olingan bilim

Malaka → amaliyotda mustahkamlanib olingan bilim. Kompetensiya esa bu barcha bilim, ko'nikma, malakani birgalikda qo'llaniladigan birikmadir [2].

“Ta’lim insonni kamolotga yetaklaydi va uni jamiyatning foydali a’zosiga aylantiradi.” Demak, agar biz ta’lim mazmunini yaxshilab anglab yetsak, jamiyatimizni bir a’zoga aylantirishimiz kerak. Ta’lim mazmunining tarkibida quyidagi hujjatlar aks etadi:

- 1) Olam va inson haqidagi bilimlar
- 2) Faoliyatni amalga oshirish usullari
- 3) Ijodiy faoliyat tajribasi
- 4) Atrof muhitga emotsional faoliyat tajribasi

Ustozlarning jamiyatdagi o’rni beqiyosdir. “Jahonda bo’lmasa muallim agar, Hayot ham bo’lmasdi go’zal bu qadar.” [3] Ushbu so’zlar ta’limning hayotimizdagi o’rnini chuqur anglatadi. Darhaqiqat, ilmiy taraqqiyotning har bir bosqichida o’qituvchi va ustozlarning hissasi beqiyosdir.

Ta’lim insoniyat taraqqiyotining kalitidir, shuning uchun ham uni rivojlantirish har bir jamiyatning ustuvor vazifalaridan biri bo’lishi lozim. “Hayot yo’lida birinchi masala - maktab masalasidir.” [4] Chunki maktab va ta’lim muassasalari inson kamolotida katta rol o’ynaydi. U yerda inson bilim oladi, tafakkuri rivojlanadi va kelajakda jamiyatga foydali inson bo’lishga tayyorgarlik ko’radi. Shu bois, “Maktab - kelajak jamiyatining modeli.” [5] deb bejiz ta’kidlanmagan.

O’qituvchilarning fidoyiligi va xizmatlari haqida so’z yuritganda, quyidagi misralar yodga tushadi:

“Sizdan boshlanadi asli tafakkur, Munis muallimlar, sizga tashakkur.” [6]

Bu satrlar ustozlarga bo’lgan hurmat va e’tirofning yorqin ifodasidir. Haqiqatdan ham, ilm nuri bilan inson ongi tafakkurini yoritadigan ustozlar jamiyat taraqqiyotining asosiy tayanchlaridan biridir. “Agar kelajakni o’zgartirmoqchi bo’lsang, avvalo yoshlarga ta’lim ber.” [7]

Shu bilan birga, tarbiya ham ta’lim bilan bir qatorda inson hayotida katta o’rin tutadi. “Tarbiya ta’limdan ustun turadi. Insonni tarbiya voyaga yetkazadi.” [8] Ya’ni inson faqat bilimga emas, balki yaxshi tarbiyaga ham ega bo’lishi lozim. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, “Inson tarbiyasiz bo’lsa, unga ilm ham yaramaydi.” [9].

Bundan kelib chiqadiki, ta’lim va tarbiya jamiyatni rivojlantirishning asosiy omillaridan biridir. Ilm olishga intilgan har bir inson kelajagini porloq qilishi mumkin. Hozirgi zamon talabi shuki, har bir inson doimiy o’qishi, izlanishi va o’z ustida ishlashi zarur. “Eng oliy baxt - bu mukammal bilimga ega bo’lishdir.” [10]

Shunday ekan, har bir inson ta’lim va tarbiya olishi, ustozlarga hurmat bilan qarashi hamda o’z ustida ishlashi kerak. Zero, xalqimiz bejizga aytmagan: “Ustoz otangdek ulug’!”

Xulosa qilib aytganda, ta’lim va tarbiya - insoniyat taraqqiyotining poydevori, har bir jamiyatning eng muhim asosidir. Yurtning kelajagi ilmiy va tarbiyali avlod qo’lida bo’ladi. Shuning uchun ham har bir inson doimiy ravishda o’z ustida ishlashi,

ilm olishga intilishi va o'z bilimini boshqalarga ulashishi lozim. Chunki buyuk mutafakkir Forobiyning ta'biri bilan aytganda, "Eng oliy baxt - bu mukammal bilimga ega bo'lishdir".

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirzakarimova M. EFFECTIVENESS OF STUDENTS' ENTREPRENEURIAL SKILLS DEVELOPMENT THROUGH CLIL TECHNOLOGIES //Академические исследования в современной науке. - 2023. - Т. 2. - №. 8. - С. 92-94.
2. Mirzakarimova M. M. The Necessity to Develop Students' Entrepreneurial Skills in English Classes //Telematique. - 2022. - С. 7128-7131.
3. Мирзакаримова М. М. ESSENTIAL COMPOSITION OF ENTREPRENEURSHIP FUNCTIONAL LITERACY //INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL JOURNAL "INNOVATION TECHNICAL AND TECHNOLOGY. - 2020. - Т. 1. - №. 1. - С. 63-65.
4. Мирзакаримова М. М. Замоновий шароитларда умумтаълим фанларини тадбиркорликка йўналтириб ўқитиш тизими //Science and Education. - 2020. - Т. 1. - №. 4. - С. 216-222.
5. Madaminjonovna M. M. Innovative Methods and Tools for Developing Students' Entrepreneurial Skills Using CLIL Technologies //International Journal of Human Computing Studies. - 2023. - Т. 5. - №. 3. - С. 15-17.
6. Мирзакаримова М. М. Умумтаълим фанларини тадбиркорликка йўналтириб ўқитиш тизими //Science and Education. - 2020. - Т. 1. - №. 4. - С. 97-103.
7. Mirzakarimova M. CLIL TEXNOLOGIYALARI VOSITASIDA O'QUVCHILARNING TADBIRKORLIK KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATION METOD VA VOSITALAR //Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi. - 2023. - №. 6. - С. 410-415.
8. МИРЗАКАРИМОВА М. М. ХОРИЖИЙ ТИЛЛАРНИ ТАДБИРКОРЛИККА ЙЎНАЛТИРИБ ЎҚИТИШНИНГ ДИДАКТИК АСОСЛАРИ //Novateur Publications. - 2022. - №. 1. - С. 1-128.
9. Mirzakarimova M. M. et al. Scientific and pedagogical activity of Imam al-Bukhari //Science and Education. - 2023. - Т. 4. - №. 12. - С. 321-324.
10. Mirzakarimova M. M., Uzoqjonova M. D. Q. O'zbekistonda chiqindilarni qayta ishlash muammolarini o'rganish va bartaraf qilish //Science and Education. - 2023. - Т. 4. - №. 11. - С. 78-83.
11. Mirzakarimova M. M. et al. Pedagogik mahoratning shakllanishi va rivojlanishi //Science and Education. - 2024. - Т. 5. - №. 3. - С. 264-269.

12. Mirzakarimova M. M. et al. "Avesto" va pedagogik fikrlar rivoji //Science and Education. - 2024. - T. 5. - №. 2. - C. 224-228.
13. Zamonaviy sharoitlarda umumta'lim M. M. M. fanlarini tadbirkorlikka yo 'naltirib o 'qitish tizimi //Science and Education. - 2020. - T. 1. - №. 4. - C. 216-222.
14. Mirzakarimova M. M. et al. O 'qituvchining muomala madaniyati //Science and Education. - 2024. - T. 5. - №. 4. - C. 278-282.
15. MADAMINJONOVNA M. M. XORIJIY TILLARNI TADBIRKORLIKKA YO 'NALTIRIB O 'QITISHNING DIDAKTIK ASOSLARI //Nova. Pub. - 2022. - C. 1-128.
16. Madaminjonovna M. M. Umumta'lim fanlarini tadbirkorlikka yo 'naltirib o 'qitish tizimi //Science and Education. - 2020. - T. 1. - №. 4. - C. 97-103.
17. Madaminjonovna M. M. et al. ECOLOGICAL-VALEOLOGICAL CULTURE IN THE" MAN-NATURE-SOCIETY" SYSTEM //Web of Teachers: Inderscience Research. - 2024. - T. 2. - №. 5. - C. 51-55.
18. Salamat Yegeubayeva; Allanazarova Feruza Karimberdievna; Amantai Kunakbayev; Rakhimov Sherzod; Bobomurodova Munajat; Sherquziyeva Guzal Faxritdinovna; Bakhtiyor Omonov; Bobojonov Otabek Khakimboy ugli; Mirzakarimova Makhliyokhon; Khayitmuradov Anvarjon; I.B. Sapaev; Mirzayeva Mutabar Azamovna; Komilov Rustamjon Makhamadovich. "The Effect of Copper Oxide Nanoparticles on Hepatic and Renal Toxicity in Domestic Rabbits", Journal of Nanostructures, 14, 1, 2024, 150-155. doi: 10.22052/JNS.2024.01.015.
19. Умнов Д. Г., Кариев А. Д., Тешабоев А. Ю., Мирзакаримова М. М. Формирование финансовой грамотности и культуры потребления у старших дошкольников // Перспективы науки и образования. 2024. № 6 (72). С. 420-436. doi: 10.32744/pse.2024.6.26.
20. Uzoqjonova, M. (2023). Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM ta'limi tizimi. Science and Education, 4(9), 344-347. Retrieved from <https://www.openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/6297>.
21. Uzokjonova, M. (2023). STEAM technology and the importance of gamification in it. Science and Education, 4(10), 365-368. Retrieved from <https://www.openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/6361>.
22. Uzoqjonova, M. (2024). EKOLOGIK MA'DANIYATNI YOSHLAR ONGIGA PEDAGOGIK METODLAR YORDAMIDA SINGDIRISH. Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal, 1(4), 99-100. Retrieved from <https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal/article/view/72>.